

Матеріали

II Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій» (ByteED 2025)

(Харків, 17-19 квітня 2025 року)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут міжнародної освіти
Навчально-науковий інститут «Академія вчителівства»
Інститут педагогіки НАПН України
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Інститут соціологічних наук і педагогіки Варшавського університету
природничих наук (SGGW w Warszawie) (Республіка Польща)
Резекненська академія технологій (Латвійська Республіка)
Софійський університет (Республіка Болгарія)
Педагогічний інститут Університету Ченду (Китайська Народна Республіка)
Асоціація Харків-Оксфорд
Центр музично-освітньої майстерності (Французька Республіка)
Всесвітня конфедерація молоді та спорту (Турецька Республіка)

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій
(ByteEd-2025)
17–19 квітня 2025 року

ХАРКІВ
2025

ББК
УДК

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № від травня 2025 року).

Увага! Текст обкладинки буде доповнений, зокрема буде вставлений ISBN, після проходження збірки через раду ХНУ.

Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2025) : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17–19 квітня 2025 року) / за заг. ред. І. В. Таможської; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 422 с.

До матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції включено доповіді науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої та загальної середньої освіти, здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

У матеріалах конференції розглянуто історичні та методологічні засади розвитку педагогічної науки, проблеми міжнародної освіти та педагогічної компаративістики в умовах глобалізованого суспільства, питання модернізації середньої та вищої освіти в контексті цифровізації навчального простору, теоретичної та практичної професійної підготовки майбутніх фахівців, неформальної й інформальної освіти, забезпечення ефективності інноваційних освітніх технологій в епоху динамічних змін, надання педагогічної підтримки здобувачам з особливими освітніми потребами, компенсації освітніх втрат в умовах війни й повоєнний період, проблеми педагогічного менеджменту, публічного управління й адміністрування в закладах вищої освіти.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

© Навчально-науковий інститут
міжнародної освіти Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна, 2025

персоналізованого навчання. Взаємодія ІІІ з іншими технологіями, такими як віртуальна та доповнена реальність може значно покращити процес навчання. ІІІ допоможе зробити освіту доступною для здобувачів із різних регіонів, оскільки адаптивні технології зможуть підлаштовуватись до конкретних умов і можливостей кожної особистості.

Список використаних джерел

1. Саган О. В. Організація персоналізованого навчання за допомогою штучного інтелекту. *Педагогічні науки*. 2024. № 108. С. 38–43. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2024-108-6>
2. Якубов С. Персоналізоване навчання в загальноосвітній школі. Основні визначення та шлях до впровадження. *Директор школи*. 2016. № 9(117). С. 59–72.
3. Bray B., McClaskey K. Make Learning Personal. The What, Who, WOW, Where, and Why. Corwin, 2015. 288 p.
4. Venugopal K. R. Algorithms for Web Personalization. *Soft Computing for Data Mining Applications*. Springer Berlin Heidelberg, 2009. P. 217–230.

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Тетяна ПЛАЧИНДА,

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичної культури та спорту,
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

Розвиток загальних людських навичок значною мірою визначається середовищем, у якому перебуває людина, її здатністю долати труднощі, знаходити ефективні шляхи досягнення цілей, а також рівнем набутого професійного й особистісного досвіду. Для майбутніх фахівців фізичної культури та спорту особливо важливо розвивати навички, що сприяють не лише професійному становленню, а й успішній самореалізації в освітньому процесі та кар'єрі. Вони мають бути готовими до роботи в динамічному середовищі, ефективної взаємодії з колегами, вихованцями та спортсменами, а також до прийняття рішень у складних ситуаціях.

Soft Skills (м'які навички) у сфері фізичної культури та спорту відіграють не менш важливу роль, ніж професійні, адже вони необхідні для успішного працевлаштування, результативної роботи з людьми, формування мотивації до занять спортом, лідерства та командної взаємодії. Такі навички потрібно не лише здобувати, а й систематично розвивати. Оскільки професійна діяльність фахівців цієї сфери безпосередньо пов'язана зі спілкуванням і роботою в команді, розвиток особистісних якостей набуває особливого значення. Відповідно, освітній процес має бути організований таким чином, щоб майбутні фахівці фізичної культури та спорту поряд із професійними компетентностями отримували й необхідний набір м'яких навичок.

Досі існує думка, що успіх у професії залежить виключно від рівня спортивної майстерності, знань методик тренувань і досвіду роботи. Однак сучасні дослідження доводять, що цього вже недостатньо. В умовах, коли технології та цифровізація змінюють спортивну індустрію, а частина аналітичних та адміністративних функцій передається автоматизованим системам, зростає значення навичок, які не піддаються автоматизації. Тому, для успішного старту кар'єри та збереження конкурентоспроможності на ринку праці майбутнім фахівцям фізичної культури та спорту необхідно володіти не лише фаховими знаннями, а й розвинутими м'якими навичками. До них належать комунікативні здібності, навички командної роботи, емоційний інтелект, креативне мислення, здатність до адаптації та лідерські якості. Саме тому їхнє формування та вдосконалення має бути одним із ключових завдань професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері фізичної культури та спорту. Сучасний заклад вищої освіти відіграє ключову роль у розкритті та реалізації особистісного потенціалу кожного здобувача освіти. Зокрема це стосується підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту, адже їхня професійна діяльність передбачає не лише високий рівень фахових знань і фізичної підготовки, а й сформовані особистісні якості, які сприяють ефективній роботі в команді, комунікації та професійному зростанню.

Науковці зазначають, що «...“гнучкими” навичками може бути затверджений навчальним закладом певний набір умінь, який зафіксований навчальною програмою, або розвиток певних компетенцій, які можуть бути “закріплені” за конкретними предметними дисциплінами. У низці освітніх закладів роблять спроби покласти в основу освітньої програми принцип групової роботи» [1, с. 213]. Погоджуємося з авторами, що саме заклади вищої освіти мають виокремлювати пріоритетні навички для тих, чи тих спеціальностей. Проте, на наше переконання, одним із пріоритетних напрямів освітнього процесу має стати виховання гармонійно розвиненої особистості, яка володіє такими важливими характеристиками:

- моральна стійкість і високі етичні принципи;
- активна громадянська позиція та відповідальність за власні вчинки;
- усвідомлений вибір професійного шляху;
- прагнення до самовдосконалення, креативне мислення;
- цілеспрямованість, наполегливість у досягненні цілей;
- дбайливе ставлення до власного здоров'я та психоемоційного стану;
- розвинені комунікативні навички та культура спілкування;
- уміння використовувати сучасні технології у професійній діяльності;
- гнучкість та адаптивність до змін у суспільстві;
- здатність до самостійного вирішення проблемних ситуацій;
- відповідальне ставлення до роботи та суспільних обов'язків.

Тому, вдосконалення освітнього процесу щодо підготовки фахівців фізичної культури та спорту має включати не лише застосування інноваційних методів навчання, а й цілеспрямоване формування соціально-психологічної компетентності. Компетентнісний підхід у навчанні та вихованні сприятиме

всебічному розвитку здобувачів освіти, забезпечуючи їхню конкурентоспроможність у професійній діяльності.

Нам імпонує твердження М. Циліної: «...аби розвинути “гнучкі навички”, люди повинні постійно самовдосконалюватись й усвідомлювати важливість особистого розвитку. А тому в навчанні варто робити акценти саме на активній педагогіці, оскільки для отримання цих навичок необхідні й активні методи, або “методи участі”: рольова гра, обговорення та аналіз ситуації тощо» [2, с. 158]. У цьому контексті наголошуємо, що формування Soft Skills у майбутніх фахівців фізичної культури та спорту варто реалізовувати шляхом цілеспрямованих педагогічних методів та практичних підходів. Так, до прикладу, *інтерактивні методи навчання (тренінги, майстер-класи, ділові та рольові ігри, метод кейс-стаді тощо)* нададуть змогу сформувати в майбутніх фахівців означеної сфери діяльності комунікативні, лідерські, командні навички через практичні заняття. Варто включати в навчальний процес моделювання реальних професійних ситуацій, зокрема тренерську діяльність, роботу в спортивних командах тощо. Аналіз конкретних ситуацій із практики фахівців фізичної культури та спорту допоможе розвитку критичного мислення та навичок прийняття рішень.

Задля формування вмінь командної роботи та лідерства необхідно пропонувати здобувачам вищої освіти наступне: організація студентами спортивних заходів (спільні проекти розвивають відповідальність, організаційні здібності та навички співпраці); закріплення студентів у ролі лідерів (капітанство в команді допоможе навчити їх керувати групою, приймати рішення та мотивувати інших); наставництво (залучення старших студентів до наставницької діяльності розвиває емпатію та навички ефективного спілкування).

Під час формування в майбутніх фахівців фізичної культури та спорту м'яких навичок, на наше переконання, перевагою має бути *практична діяльність у реальних умовах, що адаптує здобувачів вищої освіти до ефективної професійної діяльності. До такої діяльності можна зарахувати волонтерство під час спортивних заходів (набуття досвіду організації подій, роботи з людьми, розвитку гнучкості та стресостійкості); стажування у спортивних клубах (навчання навичкам комунікації, управління конфліктами й адаптації до професійного середовища); організація спортивних гуртків і секцій (можливість розвивати в студентів педагогічні та комунікативні навички)* тощо.

Ураховуючи сучасний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій і звички молоді до використання особистих електронних пристроїв, варто звертати увагу й на формування навичок *використання цифрових технологій в освітньому процесі. Так, ведення спортивного блогу чи соціальних мереж, надасть змогу сформувати навички самопрезентації, медіаграмотності та цифрової комунікації.*

Умови тривалого стресу, характерні для сучасного світу, зумовлюють необхідність формування психологічної стійкості й емоційного інтелекту. Тому майбутнім фахівцям фізичної культури та спорту важливо розвивати навички управління емоціями, стресостійкості, розв'язання конфліктів і самоконтролю. У

цьому сприятимуть робота з психологами та коучами, володіння техніками медитації й усвідомленості, самоаналіз і рефлексія

Пропоновані підходи щодо формування в майбутніх фахівців фізичної культури та спорту Soft Skills допоможуть студентам не лише отримати професійні знання, а й стати лідерами, ефективними комунікаторами й адаптивними фахівцями, що є важливими для сучасного ринку праці.

Отже, у контексті сучасних вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту, формування м'яких навичок є важливою складовою їхнього всебічного розвитку. Soft Skills, такі як управління емоціями, стресостійкість, комунікація та розв'язання конфліктів, є необхідними для ефективної професійної діяльності в умовах змінного соціокультурного середовища. Заклади вищої освіти мають орієнтуватися на комплексний підхід, який поєднує академічні знання з практичними навичками, що дозволяють здобувачам вищої освіти адаптуватися до вимог ринку праці.

Реалізація цього процесу потребує впровадження інноваційних методів навчання, таких як рольові ігри, тренінги, робота з психологами, а також активного залучення до реальних практичних заходів. Урахування важливості м'яких навичок допоможе майбутнім фахівцям фізичної культури та спорту стати конкурентоспроможними на ринку праці й успішно інтегруватися в професійну діяльність.

Список використаних джерел

1. Волобуєва Т., Целікова А., Муравйова І., Болокан І. Формування Soft Skills на стадіях професійного становлення особистості. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. Вип. 1. С. 210–215. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.32>
2. Цілина М. Формування Soft Skills і компетенцій у здобувачів вищої освіти як підґрунтя адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2023. Вип. 11. С. 156–166. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.11.2023.282675>

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»

Артем ПОНОМАРЕНКО,

аспірант кафедри освітніх наук, цифрового навчання та академічного підприємництва Навчально наукового інституту міжнародної освіти,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
м. Харків, Україна

Професійна підготовка фахівців у сучасних умовах спрямована на забезпечення окреслених з боку суспільства вимог. Окремо виділяють конкретизацію серед завдань освітнього процесу підготовку випускника до використання цифрових інструментів, що стало результатом інтенсифікації використання нових інформаційних технологій у сфері виробництва. У